

Харківська організація Національної Спілки художників України
Дніпропетровська організація Національної Спілки художників України
Новомосковський міський історико-краєзнавчий музей ім. П.Калнишевського

ВИСТАВКА

Шляхами Васильківського: погляд через століття

До 155-річчя від дня народження майстра

Живопис художників Харкова та Дніпропетровська

Харків 2009

Антонюк Л.О.
Свято-Троїцький собор у
Новомосковську. 2009
Полотно, олія. 50x60

Судаков О.Л.
На околиці Новомосковська. 2009
Картон, темпера. 21,5x25,5

Антонюк Л.О.
Весна на Самарі. 2009
Полотно, олія. 60x65

Судаков О.Л.
Самара за Новомосковськом. 2009
Папір, темпера. 30x40

Шандиба В.В.
На березі Самари. 2009
Полотно, олія. 35x70

Шандиба В.В.
Брама Миколаївського монастиря. 2009
Полотно, олія. 50x70

Жемчужникова Є.О.
Вулики 2009
Полотно, олія. 51x51

Жемчужникова Є.О.
Ріка Самара. Ранкова рибалка. 2009
Полотно, олія. 40x80

Клименко Ф.М.
Ранкова тиша. 2009. Картон, олія. 50x40

Ігуменцев В.М.
Новомосковськ. Вітряний день. 2009
Картон, темпера. 39,5x50

Ігуменцев В.М.
Новомосковська площа. 2009
Картон, темпера. 35x51

Клименко Ф.М.
Новомосковський хозацький чоловічий монастир. 2009
Картон, олія. 40x50

Антонюк О.Л.
Свято-Троїцький собор. 2009
Полотно, олія. 40x50

Коцарев О.В.
Біля Троїцької церкви. 2009
Полотно, олія. 55x40

Антонюк О.Л.
Свято-Миколаївський монастир. 2009
Полотно, олія. 40x50

Коцарев О.В.
Ріка Самара увечері. 2009
Картон, олія. 30x45

Різниченко О.В.
Неділя. Полудень у Новомосковську. 2009
Картон, олія. 51x51

Різниченко О.В.
Весна в Новомосковську. 2009
Картон, олія. 51x51

Маршрут сьомого пленеру проекту культурно-мистецької акції «Шляхами Васильківського: погляд через століття» став завершальним перед творчим звітом п'ятиріччя пленерів та 155-річчям від дня народження Васильківського. Ювілейна виставка, що поєднала роботи художника та твори учасників пленеру, відбулась у Київському музеї російського мистецтва за підтримки Б.В. Гриньова – незмінного спонсора пленерів, і стала значною подією у культурному житті Києва та України в цілому.

Цього ж року виставку експоновано в Харкові, на батьківщині митця, де 2004 року у Харківському художньому музеї відбулась перша презентація «Шляхів» широкому загалу.

За п'ять років пленеристами Харкова, Полтави, Чернігова, Львова, Слов'янська, Дніпропетровська «освоєно» кілька регіонів України. Інтерес до Січеславщини в учасників пленеру неабиякий, адже серед творчої спадщини майстра багато географічно-історичних «прив'язок» до славетного краю – це Сурські пороги на Дніпрі, плавні, собори в Новомосковську та Нікополі, церкви у селах Первозванівка, Деріївка, Куцевалівка.

Впродовж років інтерес С. Васильківського до Подніпров'я був неабиякий. 1902 року до Катеринослава переїжджає його побратим, один із авторів альбому «Из украинской старины» (1901) Д. Яворницький, неперевершений знавець історії запорізького козацтва, археолог, письменник, що ще більше зміцнює їх творчі зв'язки – митця та історика, а відтак зацікавлення природою та минулим краю.

Щорічні фольклорно-етнографічні та археологічні експедиції Яворницького у Катеринославській губернії почалися 1882 року, 1884 Катеринослав відвідав С. Васильківський, на той час – ще студент Петербурзької Академії мистецтв, у супроводі двох друзів, і запросив Яворницького до спільної подорожі Катеринославщиною.

1900-і роки – час активної праці С. Васильківського на пленерах в Україні, зокрема, в Подніпров'ї. Про те, що вони проходили досить активно, засвідчує лист до Яворницького Параски Садики, співробітниці музею губернського земства у Полтаві, яка доклала зусиль щодо поповнення музею картинами, зокрема, пейзажами, і організувала працю полтавських живописців на натурі. Вона просить сприяння мецената Струкова, «... щоб наші художники поїхали до нього в його степ, щоб там малювати. От тепер якраз весна, степ во всій

своєї красі, цвітуть воронці, горицвіт, сон – всі ранні весняні квіти. Ми давно маримо про цей степ, давно уже бажаємо, щоб наші художники мали туди доступ змалювати степ в його весняному гарному уборі... ми пішемо разом з Вашим листом Сергію Івановичу Васильківському. Він казав, що поїде малювати»

Такі ж пленери відбувалися і в мастьку Т.П. Алексєєва – колекціонера, мецената, власника родового помістя Котівка Новомосковського повіту. Саме козацькі святині, оспівані Васильківським, привернули увагу художників Харкова та Дніпропетровська. Безумовно, перлиною пленеру став знаменитий Троїцький собор – символ козацької звитяги і непереможності, річка Самара, Миколаївський монастир, мальовничі куточки околиць міста.

Це перший пленер, що відбувався у квітні – місяці першої зелені, ніжності і світлоносності кольорних відношень. Як завжди, у пленері взяли участь як визнані майстри, багаторічні учасники пленерів харків'яни О. Коцарев, В. Шандиба, О. Різниченко, заслужені художники України О. Судаков та В. Ігуменцев; дніпропетровці – народний художник України Ф. Клименко та заслужений діяч мистецтв України Л. Антонюк, а також творча молодь – студенти Є. Жемчужникова (Харківська державна академія дизайну і мистецтв) та О. Антонюк (Дніпропетровський театральний художній коледж).

У роботах, написаних у Новомосковську та його околицях, переважає декоративне начало світло-повітряного середовища, камерні пейзажі першого плану чергуються із панорамами. Троїцький собор постає як у величю-монументальному композиційному вирішенні, так і фрагментарному, де переважає інтерес до деталей, архітектонічності споруди. Не оминули митці своєю увагою і звичайні міські мотиви, доповнені людськими постатями, що мало місце також в багатьох пейзажних творах С. Васильківського.

На цьому пленері художниками Харкова та Дніпропетровська створено ще одну часову паралель живописно-пластичного образу краю, шляхами якого подорожував наш славетний земляк – С.І. Васильківський.

О.І. Денисенко, мистецтвознавець, зав. відділом Харківського художнього музею, член НСХУ